

80È ANIVERSARI DE LA MORT DE DURRUTI

-UNA MORT MISTERIOSA-

Integrants del sindicat de manyanys acompanyant el seguici fúnebre de Buenaventura Durruti al seu pas per les Rambles, a Barcelona. 22 de novembre de 1936.

Autor: no identificat

ANC1-1-N-3067.

Descripció

El document correspon a una fotografia química en blanc-i-negre, de 6x9 cm, presa el dia 22 de novembre de 1936 a les Rambles de Barcelona.

Interès del document

Il·lustra una escena del funeral de Buenaventura Durruti, concretament, el seguici fúnebre que es va fer a Barcelona abans de ser enterrat al cementiri de Montjuïc. Es pot apreciar la gran afluència de persones que hi van assistir, fet que ens demostra la importància i popularitat de la qual gaudia l'emblemàtic líder anarquista entre la ciutadania barcelonina. Així mateix, la fotografia també ens permet apreciar els dubtes sobre les circumstàncies que van envoltar la seva mort, independentment de la versió oficial que les autoritats republicanes van difondre.

Context

La Guerra Civil espanyola es va iniciar al juliol de 1936 arran del cop d'Estat protagonitzat per alguns sectors de l'Exèrcit -amb el suport d'organitzacions i partits polítics dretans- contra el govern del Front Popular.

En el context d'aquesta guerra, dins del bàndol republicà va esclatar un procés revolucionari encapçalat per diverses organitzacions d'extrema esquerra que va impedir a les institucions i autoritats republicanes controlar *de facto* tot el territori que teòricament estava a les seves mans.

En el marc d'aquest procés revolucionari, hi va jugar un paper molt important el líder anarquista Buenaventura Durruti, destacat militant de la CNT-FAI, una poderosa organització sindical anarquista, l'actuació de la qual va ser clau per avortar l'aixecament militar en diversos punts del país.

Arran de l'aixecament militar que es va produir a Barcelona el 19 de juliol de 1936, la Generalitat presidida per Companys va decidir proporcionar armes a les organitzacions sindicals amb la finalitat que col·laboressin amb les autoritats fidels a la República. Així doncs, es va aconseguir vèncer els militars rebels però al proporcionar armes als sindicats obrers va permetre que aconseguissin fer-se amb el control de la situació. Per tal d'organitzar eficientment l'esforç de guerra, es va arribar a un acord entre la Generalitat i les organitzacions sindicals i obreres. D'aquesta manera, es va intentar restaurar l'autoritat de la Generalitat de Catalunya, al govern de la qual van entrar membres de les diverses faccions que s'oposaven als rebels, com la CNT-FAI, l'organització sindical més important i influent que gaudia d'una nodrida militància a Catalunya..

Entre tant, a la resta del país controlat pels republicans, les autoritats republicanes també s'esforçaven per intentar controlar efectivament tot el territori tot intentant conciliar les diverses faccions que s'oposaven als rebels: comunistes, anarquistes, socialistes, etc.

La restauració de l'autoritat de la Generalitat, tanmateix no va ser del tot efectiva. De fet, les milícies armades dels sindicats, de les quals se'n destacaven les de la CNT-FAI, continuaven actuant de forma descentralitzada i independent, tot implantant la revolució anarquista al territori que controlaven. D'aquesta manera, es feia palesa la divisió al sí del bàndol republicà: per una banda, aquells que eren partidaris de fer la revolució i la guerra al mateix temps, tot basant la seva força militar en un exèrcit milicià irregular; de l'altra, aquells que eren partidaris de guanyar la guerra abans d'engegar qualsevol procés revolucionari i partidaris d'un Exèrcit professional amb un comandament centralitzat.

Durruti, que als inicis de la Guerra civil residia a Barcelona, va arribar a formar part del govern de la Generalitat, si bé poc després va decidir anar-se'n a la guerra tot encapçalant un cos de milicians, l'anomenada *Columna Durruti*, que es va traslladar al front de Madrid.

La seva mort durant una batalla, el dia 20 de novembre de 1936, va originar un seguit de dubtes. Mentre que alguns es van limitar a assenyalar que l'havia matat una bala rebel, molts altres varen creure que l'havien assassinat els mateixos republicans per la seva oposició als anarquistes i a la seva revolució.

Qüestions:

- Completeu la [fitxa](#) d'observació i anàlisi del document.
- Observeu les banderes. Identifiqueu-les i digueu quin moviment representen.
- Observeu la pancarta que porten alguns membres del seguici. Digueu què creieu que volen expressar. Poseu-ho en relació amb el context.

Per continuar indagant:

Fonts arxivístiques

Documents no textuais

Anciana fent la salutació revolucionària destacant entre la multitud assistent al seguici fúnebre de Buenaventura Durruti, a les Rambles de Barcelona. 22 de novembre de 1936. Autor: no identificat. ANC1-1-N-3008.

Capella ardent de Buenaventura Durruti. 22 de novembre de 1936. Autor: Brangulí. ANC1-42-N-14598.

Fèretre de Buenaventura Durruti portat a coll per integrants de la columna Durruti, a Barcelona. 22 de novembre de 1936. Autor: no identificat. ANC1-1-N-2991.

Homenatge pòstum a Bonaventura Durruti. 1 de juliol de 1937. Autor: Brangulí. ANC1-42-N-34772.

Integrants de la columna Durruti acompanyant el seguici fúnebre de Buenaventura Durruti al seu pas pel final de les Rambles, a Barcelona. 22 de novembre de 1936. Autor: no identificat. ANC1-1-N-3030.

Integrants [de la columna Durruti] vetllant l'entrada a la tomba de Buenaventura Durruti al cementiri de Montjuïc, a Barcelona. 22 de novembre de 1936. Autor: no identificat. ANC1-1-N-3079.

Multitud assistent als funerals de Buenaventura Durruti al seu pas per la Via Laietana, a Barcelona. 22 de novembre de 1936. Autor: no identificat. ANC1-1-N-3005

Ofrenes florals i vetlla de la tomba de Buenaventura Durruti al cementiri de Montjuïc, a Barcelona. 23 de novembre de 1936 – 30 de novembre de 1936. Autor: no identificat. ANC1-1-N-1957.

Seguici fúnebre a l'enterrament de Bonaventura Durruti. 22 de novembre de 1936. Autor: Brangulí. ANC1-42-N-14592.

Seguici fúnebre a l'enterrament de Bonaventura Durruti. 22 de novembre de 1936. Brangulí. ANC1-42-N-14597.

Altres fonts

Bibliografia

HURTADO, Víctor. Atlas de la Guerra Civil a Catalunya. Barcelona: DAU, 2010.

MESA, Luís. El regreso de las legiones: la ayuda militar italiana a la España nacional 1936-1939. Granada: García Hispan, 1994.

PAZ, Abel. Durruti en la revolución española. Madrid : Fundación de Estudios Libertarios Anselmo Lorenzo, 1996.

PRESTON, Paul. La Guerra Civil espanyola. Barcelona: Base, 2007.

PRESTON, Paul. La Guerra Civil española: reacción, revolución y venganza. Barcelona: Debolsillo, 2010.

Hemeroteca

“El entierro de Buenaventura Durruti”. La Vanguardia (24 novembre 1936), p. 2-3.

Disponible a:

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/edition.html?bd=24&bm=11&by=1936&x=52&y=4>.